

Istaknuti pravnici: Akademik Juraj Andrassy (1896.-1977.)

Akademik Andrassy rođen je 8. kolovoza 1896. godine u Zagrebu. S obzirom na pravnički duh njegove obitelji (otac Ljudevit bio je profesor rimskog prava) ne čudi što je Andrassy, nakon završetka Klasične gimnazije u Zagrebu 1914. godine, upisao studij prava na Pravnom fakultetu u Zagrebu gdje je i doktorirao 1919. godine. Nakon toga je radio u upravnoj službi u Beogradu, Osijeku i Zagrebu.

Svoje akademsko obrazovanje Andrassy je nastavio 1922./1923. godine u Parizu gdje se usavršavao u području javnopravnih disciplina, a osobito međunarodnog javnog prava. Bio je to početak njegove bogate karijere na području međunarodnog javnog prava. Nakon toga, Andrassy od 1928. godine predaje međunarodno javno pravo na Pravnom fakultetu u Zagrebu; prvo kao honorarni nastavnik, zatim kao docent (1930.) te izvanredni (1932.) i konačno redoviti profesor (1937.). Osnovao je i vodio poslijediplomski studij međunarodnog javnog i privatnog prava i međunarodnih odnosa. Tako je Andrassy dao značajan doprinos razvitku sveučilišne nastave te izgradnji sistematike i terminologije međunarodnog javnog prava u Hrvatskoj. Osim kao profesor, svoj doprinos dugotrajnoj tradiciji Pravnog fakulteta dao je obnašajući funkciju dekana 1938./1939. godine te ponovno 1951./1952. Važnost njegova djelovanja prepoznata je i u tome što je 1955. godine izabran za izvanrednog člana tadašnje Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu, da bi potom 1965. godine postao redoviti član Akademije. Uz svoj rad na znanstvenom i teorijskom području, Andrassy je surađivao s tadašnjim Sekretarijatom vanjskih poslova na rješavanju mnogih praktičnih zadataka poput: priprema za mirovnu konferenciju u Parizu 1947. godine, izgradnje hidroenergetskog sistema Đerdap, kodificiranja ratnog prava i rješavanja mnogobrojnih međunarodnopravnih pitanja u vezi s Jadranskim morem.

Osim na nacionalnoj, njegov je zavidan rad i uspjeh bio prepoznat i cijenjen na internacionalnoj razini. Predavao je na Akademiji za međunarodno pravo u Den Haagu (*Academie de Droit international de la Haye*) u dva navrata 1937. i 1951. godine. Upravo se njegova predavanja iz 1951. godine o pravu susjedstva (*droit de voisinage*) navode u doktorskim disertacijama, s obzirom da predstavljaju prvu sustavnu obradu te teme. Osim toga, predavao je na doktorandskim tečajevima u Kairu od 1960. do 1962. godine. U postupku tajnog glasovanja bio je 1952. izabran za pridruženog člana Instituta za međunarodno pravo (*Institut de Droit international*) a 1961. godine na isti je način izabran za člana Instituta s punim pravima. Aktivno sudjelujući u radu Instituta, Andrassy je u dva navrata bio izvjestitelj na teme o kojima je Institut usvojio rezolucije: „Uporaba nemaritimnih voda (osim za plovidbu)“ 1961. te „Mjere u slučaju nenamjeranog onečišćenja morskog okoliša“ nakon havarije broda Torry Canyon 1969. godine. Kruna njegova rada kao istaknutog stručnjaka na području međunarodnog prava jest izbor za predsjednika Instituta za međunarodno pravo 1969. godine. Predsjedao je 55. sesiji Instituta, koja se u jesen 1971. godine održala u Zagrebu, a na kojoj su usvojene rezolucije koje se u doktrini citiraju kao Zagrebačke rezolucije (o protupravnom skretanju zrakoplova i o uvjetima primjene humanitarnih pravila o oružanim sukobima na neprijateljstva u kojima bi mogle sudjelovati snage Ujedinjenih

naroda). Potrebno je istaknuti da je Andrassy bio i predsjednik arbitražnog vijeća koje je riješilo dva međunarodna spora između Francuske i Alžira.

Naročito plodan na području znanstvenog rada, Andrassy iza sebe ostavlja golem opus od 603 bibliografske jedinice. Broj, raznovrsnost i širina te napose značaj njegovih djela neosporno ga svrstavaju među velikane hrvatskog prava. Njegovo najopsežnije djelo „Međunarodno pravo“ postupno prerasta opseg i značenje fakultetskog udžbenika te postaje potpuna sistematizacija međunarodnog javnog prava. U prilog tome govori i činjenica da je nakon prvog izdanja „Međunarodnog prava“ 1949. godine njegovo djelo i danas, u jednom osuvremenjenom izdanju, primarni i početni izvor obrazovanja, u području međunarodnog javnog prava, svakog studenta pravnih fakulteta u Hrvatskoj. Za svoj iznimno važan i dalekosežan rad Andrassy je 1969. godine dobio Državnu nagradu za životno djelo.

Juraj Andrassy preminuo je 20. prosinca 1977. godine. Svojim dugogodišnjim radom, ovaj ugledni Akademik obogatio je kako nacionalnu, tako i internacionalnu riznicu znanja na području međunarodnog javnog prava. Njegovo djelovanje i značaj možda najbolje opisuje citat prof. dr. sc. Vladimira-Đure Degana koji glasi: „Većina internacionalista s pravom smatra Huga Grotiusa ocem međunarodnog prava. Ako bi se tim epitetom mogli počastiti i utemeljitelji te univrezalne discipline u nekih naroda pojedinačno, gotovo bi se svi naši internacionalisti složili s time da je Juraj Andrassy otac i utemeljitelj moderne znanosti međunarodnog prava u Hrvata.“